

2009 áprilisában huszonharmadik alkalommal került sor az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet Konjunktura felvételére, amely több mint 13.000 cég megkeresésével készül félévente a területi kamarák közreműködésével. A megkérdezett vállalatok jelenlegi és várható helyzetére vonatkozó kérdések mellett 2009 áprilisában arra is rákérdeztünk, hogy a cégek milyen eszközöket alkalmaztak eddig a gazdasági válság kedvezőtlen hatásainak kezelésére, és milyeneket terveznek alkalmazni a következő fél év során. A lehetséges eszközök között szerepeltek a kiadások csökkentését célzó intézkedések, a likviditás javítását, a piaci pozíciók stabilizálását szolgáló lépések és egyéb, a fenti csoportokba nem sorolható intézkedések is. A vállalatok 78%-a új értékesítési piacok keresésével is igyekezett védekezni a válság kedvezőtlen hatásai ellen, a bérek és egyéb juttatások szinten tartását vagy csökkentését pedig 71%-uk alkalmazta. A bérek szinten tartását leggyakrabban az 50-249 főt foglalkoztató vállalatok alkalmazták, míg a legritkábban a legkisebb vállalatok. Tervezett beruházásait a vállalatok 54%-a halasztotta el az elmúlt fél évben, azonban míg a jó üzleti helyzetű vállalatok körében csupán 36% ez az arány, a rossz üzleti helyzetű vállalatok között 77%. A stratégiamódosítást, új termékek kínálatát és új piacok keresését leggyakrabban azok a vállalatok választották, akik hazai és külföldi piacokra egyaránt termelnek. Ez utalhat arra, hogy a többféle piacon jelenlévő vállalatok általában is hajlamosabbak új utak keresésében keresni a megoldást a válság okozta nehézségekre.

Az alkalmazott válságkezelő eszközök

A válságkezelő eszközök közül a kiadások csökkentését célzókat vette igénybe a vállalatok legnagyobb hányada a megkérdezés előtti fél évben. A három leggyakrabban alkalmazott eszköz közül kettő a kiadások csökkentésére szolgált: a vállalatok 71%-a tartotta szinten vagy csökkentette alkalmazottai bérét és egyéb juttatásait, 93%-uk csökkentett a kérdőívben fel nem sorolt, egyéb költségeket. Az ideiglenesen nélkülözhető szolgáltatásokat a vállalatok 64%-a építette le az elmúlt fél évben, a tervezett beruházások elhalasztását pedig a cégeknek több mint fele alkalmazta.

A piaci pozíciók stabilizálását, javítását szolgálhatja, ha új piacokat keres, új termékeket kínál a vállalat, esetleg beszállítóitól való függőségét csökkenti. Ez utóbbira lehetőséget nyújt, ha a vállalat újratárgyalja szerződéseit, vagy versenyzeteti beszállítóit. Ezekkel az eszközökkel a cégeknek rendre 78%-a, 54%-a és 47%-a élt.

A likviditás növekedését célzó lépések közé soroltuk a rövid lejáratú tartozások csökkentését – például fizetési határidők kitolásával - és a követelésállomány csökkentését, amely jelentheti például a tartozások behajtásának gyorsítását. Ezeket a cégek 46%-a és 69%-a alkalmazta az elmúlt fél évben.

Rákérdeztünk arra is, hogy mely intézkedéseket tervezik alkalmazni a jövőben a vállalatok, azonban az egyes eszközöket választó vállalatok arányai közel azonos módon viszonyultak egymáshoz, mint a már alkalmazott eszközök esetében, csak minden eszköz esetében 5-10 százalékponttal magasabb volt ez az érték. Eredményeinket a továbbiakban főként a már alkalmazott eszközökkel kapcsolatban ismertetjük.

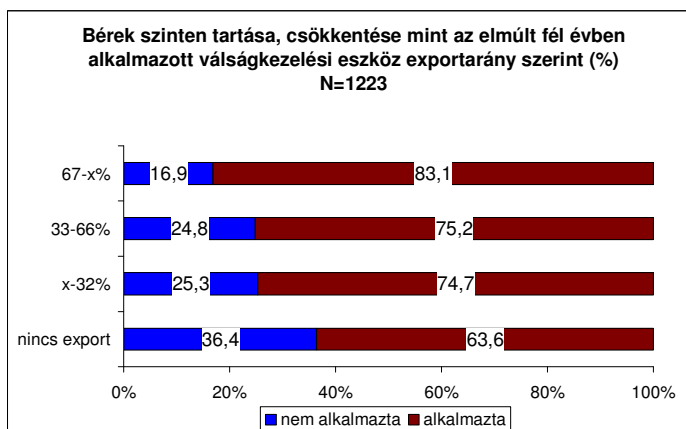
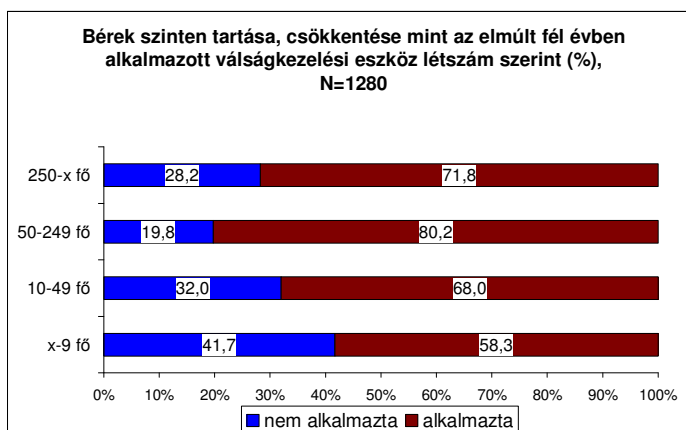

A bérek szinten tartása

A megkérdezés előtti hat hónapban a cégek 71%-ánál szükségessé vált a munkavállalók bérének szinten tartása vagy csökkentése. A leggyakrabban az 50-249 főt foglalkoztató vállalatok alkalmazták ezt az eszközt, míg a legritkábban a legkisebb vállalatok.

A bérek szinten tartása vagy csökkentése az ipar és az építőipar területén működő vállalatok körében volt a leggyakoribb, a vállalatok 77%-a és 76%-a alkalmazta ezt az eszközt, míg a kereskedelem és az egyéb szolgáltatások ágazatában ezek az arányok „csak” 63% és 62% voltak.

Az export teljes értékesítésen belüli arányával együtt nő a bérek szinten tartását alkalmazó vállalatok aránya is. A kizárólag hazai piacra termelőknél 64%, a csak külföldi piacra termelőknél 83% ez az arány. Ennek egyik oka lehet az, hogy a nagyrészt külföldi piacokra termelő vállalatokat erősebben érintették a válság hatásai, és megrendeléseik visszaesésével nagyobb szükségük volt költségeik csökkentésére.

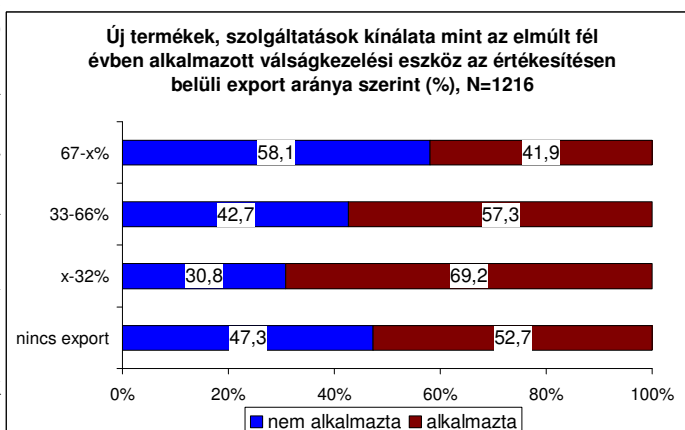

Új piacok, új termékek

Megfigyelhetjük, hogy eredményeink alapján azok a vállalatok keresik gyakrabban a megoldást a válság által felvetett problémákra új termékek kínálatában vagy új piacok keresésében, akik hazai és külföldi piacokra egyaránt termelnek. Ennek oka az lehet, hogy ők rendelkeznek több tapasztalattal különböző piacok igényeire vonatkozóan, és ezt a tudást szeretnék kamatoztatni. Az értékesítésüknek legfeljebb harmadát külföldön megvalósító cégek körében az új termékek, szolgáltatások kínálatának kialakítását a vállalatoknak csaknem 70%-a alkalmazta az elmúlt félévben, míg ez az arány csak 42% a kizárólag exportra termelők körében, és 53% a csak hazai piacra termelők körében.

Hasonló tendenciát figyelhetünk meg az új piacok keresésének esetében is: a részben hazai, részben külföldi piacra termelő cégeknek 86%-a alkalmazta ezt az elmúlt fél évben, míg a kizárólag exportáló vállalatoknak 71%-a, a csak hazai piacra termelőknek 76%-a.

Ágazat tekintetében azt állapíthatjuk meg, hogy az új termékek kínálatára és az új piacok keresésére egyaránt az építőipari vállalatok körében a legritkább. Az új piacok

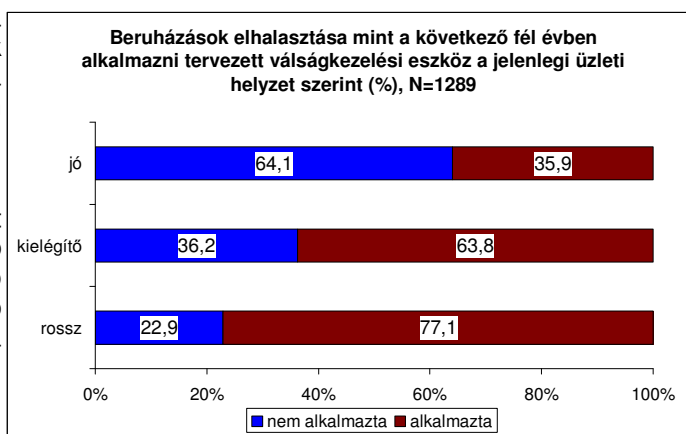

esetében a különbség elhanyagolható, az építőipari vállalatok 74%-a alkalmazta ezt az eszközt, míg az ipari, kereskedelmi és egyéb szolgáltatásokat nyújtó cégeknek rendre 78%-a, 79%-a és 78%-a. Az új termékek, szolgáltatások kínálatában sokkal jelentősebb az eltérés az egyes ágazatokba tartozó cégek között. Míg a kereskedelmi cégek 62%-a, az egyéb szolgáltatásokat nyújtó vállalatok 58%-a és az ipari cégek 54%-a kínált új termékeket az elmúlt fél évben, az építőipari vállalatok körében csupán 30% ez az arány. Ennek oka lehet, hogy az építőipari cégek fokozottabban specializálódtak egyes termékek, szolgáltatások előállítására illetve nyújtására, így számukra kevésbé jelent lehetőséget új termékeket, szolgáltatásokat kínálni.

Beruházások elhalasztása

A beruházások elhalasztását kiadáscsökkentési céllal a vállalatok 63%-a tervezi a következő fél évben. A cégek jelenlegi üzleti helyzete összefüggést mutat ezzel a döntéssel. Míg a jó üzleti helyzetű vállalatoknak csupán 36%-a folyamodik ehhez az eszközhöz, a rossz üzleti helyzetű vállalatok körében 77% ez az arány.

Ágazat szerint megvizsgálva a beruházások elhalasztását azt tapasztaljuk, hogy az ipar területén működő és az egyéb szolgáltatásokat nyújtó vállalatok körében a leggyakoribb (65% és 64%) a beruházások elhalasztása mint következő fél évben tervezett válságkezelő eszköz. Az építőiparban és a kereskedelemben alacsonyabb ez az arány (57% és 53%).

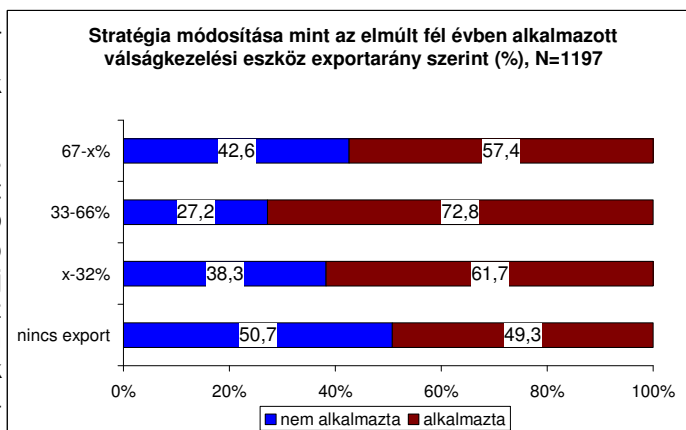

Stratégia módosítása

Hosszútávú terv készítését vagy meglévő stratégia módosítását a cégek 56%-a valósította meg az elmúlt fél évben. A leggyakrabban a legnagyobb, legalább 250 főt foglalkoztató vállalatok tették meg ezt (63%). A legfeljebb 9 főt foglalkoztató, a 10-49 főt foglalkoztató és a 50-249 főt foglalkoztató cégek körében ez az arány rendre 48%, 51% és 49%.

A stratégia átalakítása a legkevésbé az építőipari vállalatokra volt jellemző, mindössze 28%-uk alkalmazta ezt az eszközt, míg az ipari vállalatoknak 56%-a, a kereskedelmi cégeknek 65%-a és az egyéb szolgáltatást nyújtóknak 64%-a.

Az előző félelvi stratégiamódosítást az export teljes értékesítésen belüli aránya szerint megvizsgálva azt tapasztaljuk, hogy a hazai és külföldi piacokra is termelő vállalatok körében volt gyakoribb ez az intézkedés, hasonló módon, mint ahogyan azt az új termékek kínálatának és az új piacok keresésének esetében is tapasztalhattuk. Ezek az eredmények utalhatnak arra, hogy a többféle piacon jelenlévő vállalatok általában hajlamosabbak új utak keresésében keresni a megoldást a válság okozta nehézségekre.

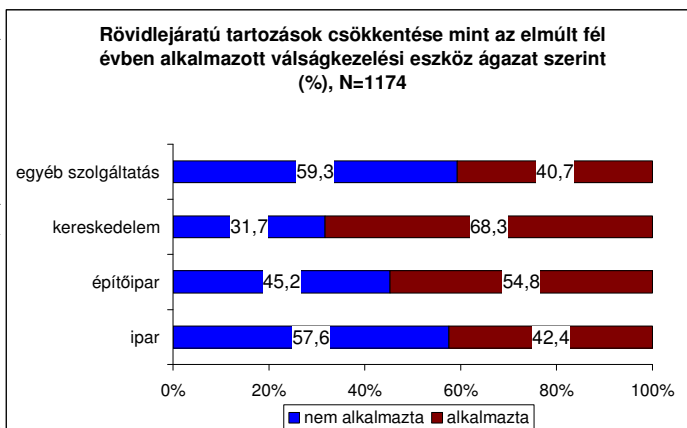

Rövid lejáratú tartozások csökkentése

A vállalatok 46%-a választotta az előző félévben rövidlejáratú tartozásainak csökkentését – például fizetési határidők kitolásával - likviditás-javítási céllal. Ez a kereskedelem területén működő vállalatok körében volt a leggyakoribb, és az egyéb szolgáltatást nyújtó vállalatok körében a legritkább.

Vállalati méret szerint vizsgálva a kérdést azt figyelhetjük meg, hogy a legnagyobb, legalább 250 főt foglalkoztató vállalatok körében volt a legalacsonyabb a rövidlejáratú tartozások csökkentését alkalmazók aránya (36%), és a 10-49 fős vállalatok körében a legmagasabb (62%).

Exportarány szerint vizsgálódva azt láthatjuk, hogy minél magasabb az összes értékesítésen belül az export aránya, annál alacsonyabb az előző félévben a tartozásukat ilyen módon csökkentő cégek aránya a csoporton belül. A kizárólag külföldre termelők körében csak 32%, a csak hazai piacra termelők körében 52%.

Makrogazdasági tendenciák: Magyarország gazdasága 2009 január-június

A Központi Statisztikai Hivatal által nyilvánosságra hozott áprilisi ipari, építőipari és külkereskedelmi adatok azt jelzik, hogy a magyar gazdaság korábbiakhoz képest kedvező, márciusi teljesítménye nem jelentette azt, hogy a gazdaság elérte mélypontját, és fellendülés következhet be. Az ipari exportértékesítés áprilisban korábbi, februári mélypontjára esett vissza, míg a belföldi értékesítés 21%-kal volt alacsonyabb, mint 2008 azonos időszakában. Ilyen mértékű visszaesés eddig még nem történt a belföldi értékesítésben.

A február óta nem romló, majd javulni kezdő német és francia üzleti bizalmi indexek hatása nem csak a hazai cégek teljesítményében nem mutatkozik még meg, de a mutatók javulása ellenére még májusban is lesújtó eredményt mutattak az egyik legfőbb exportpiacunknak számító Németország gépgyártásának megrendelése. Az Raiffeisen Bank makroelemzője szerint 2009 második felében akár még nagyobb mértékű is lehet a magyar gazdaság visszaesése, mint az első negyedévben, és bár az ipari termelésben és az exportban relatíve javulhat a helyzet a második felében - a csökkenés üteme lassulhat - de idén még nem valószínű, hogy pozitív mutató jelenjen meg ezeken a területeken Magyarországon.

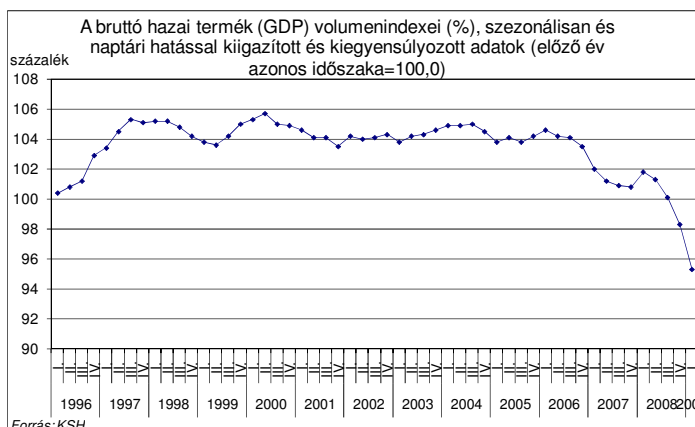
Az ipari termelés volumene áprilisban 27,1%-kal volt alacsonyabb, mint 2008 azonos időszakában. Az építőipar teljesítménye az év első négy hónapjában 5,7%-kal csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva. A külkereskedelmi termékforgalom volumene 2009 januárja és áprilisa között tovább csökkent: az export és az import euróban kifejezett értéke mintegy 27%-kal illetve 30%-kal volt kevesebb a 2008 azonos időszakában mértnél.

2009 januárja és áprilisa között a költségvetési szférában 716 ezer fő, a versenyszférában pedig mintegy 1 millió 864 ezer fő dolgozott. Ez a foglalkoztatottak 3,8%-os csökkenését jelenti az előző év azonos időszakához képest. Nemzetgazdasági szinten a bruttó keresetek 1,1%-kal voltak magasabbak, mint 2008. január-áprilisában. Ezen belül a versenyszférában 4,9%-kal növekedtek az átlagkeresetek, a költségvetés területén pedig – a tizenharmadik havi illetmény kifizetési szabályainak változása miatt – 7,5%-kal maradtak el az előző évitől. A reálkereset a versenyszférában 0,4%-kal emelkedett, a költségvetési szférában pedig 8,6%-kal csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva.

A 2009. március-májusi időszakban a munkaerőpiac folyamatai nem romlottak tovább jelentősen. A 15–64 éves korosztályban a foglalkoztatottak száma 3 millió 748 ezer fő volt, ami az egy évvel korábbtól 79 ezerrel) maradt el. A munkanélküliségi ráta egy év alatt 7,8%-ról 9,8%-ra emelkedett, viszont az előző – február-áprilisi – időszakhoz képest 0,1 százalékponttal csökkent.

A KSH és az Ecostat közös gyorsbecslése szerint Magyarország bruttó hazai terméke 2009 első negyedévében 6,7%-kal, a naptárhatást figyelembe véve 6,1%-kal csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva. Ezek az értékek 0,3 százalékponttal nagyobb mértékű csökkenést mutatnak, mint amit az egy hónappal korábbi becslések. A szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok szerint az előző negyedévhez képest 2,5%-kal csökkent a GDP 2009 első negyedévében.

A magyar ipari és építőipari termelés, valamint a külkereskedelmi termékforgalom áprilisi visszaesése arra utal, hogy elhamarkodottak voltak azok a remények, amelyek a márciusi kiugróan kedvező adatokból arra következtek, hogy a gazdaság 2009 második negyedévében elérje mélypontját, majd fellendülés következhet be. Ezeknek a reményeknek táptalaját adták a francia és német üzleti bizalmi

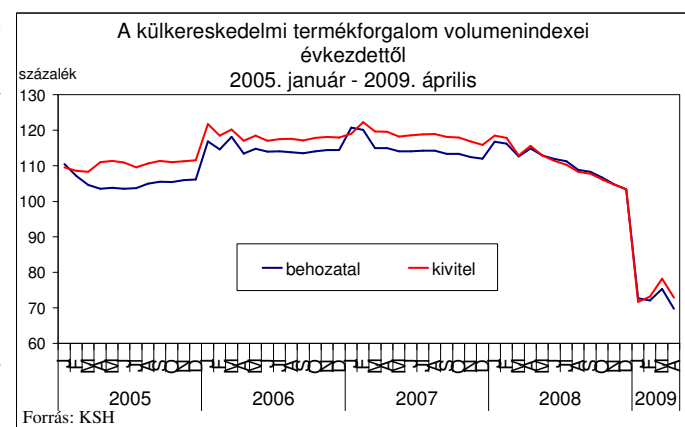
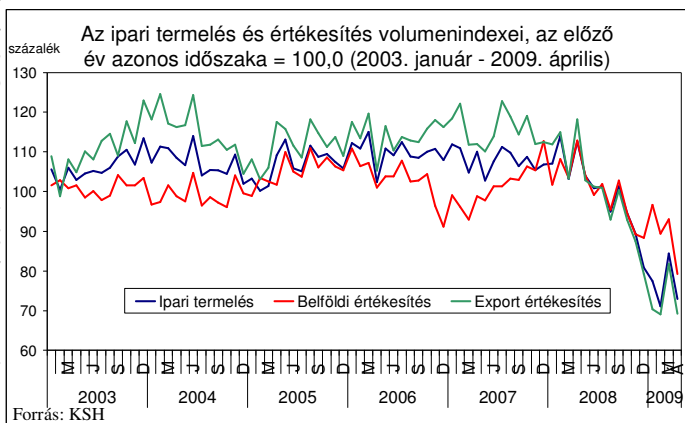

indexek is, amelyek romlása február környékén megállt, majd a mutatók javulni kezdtek. Magyarországon az ECOSTAT konjunktúra indexei is javultak 2009 márciusa és májusa között. Úgy tűnik azonban, hogy a konjunktúraindexek javulásának hatása nem csak a hazai termelőket nem érte még el, de az egyik legfőbb exportpiacunknak számító Németországban is lesújtó képet mutattak a gépgyártás megrendeléseire még májusban is: csaknem 50%-kal voltak alacsonyabbak, mint egy éve. Eppich Győző, az OTP Bank makroelemzője szerint elképzelhető, hogy a hazai márciusi ipari termelési eredmények csak egyszeri kiugró eredményt jelentettek, és a termelés vissza fog állni a februári szintre. Mivel az ipari szektor teljesítménye erőteljesen ingadozik, havi adatokból nem lehet messzemenő következtetéseket levonni, az azonban valószínű, hogy a gazdaság fellendülése nem lesz olyan látványos, mint amilyen a visszaesés volt. Török Zoltán, a Raiffeisen makroelemzője szerint a második félévben akár még nagyobb mértékű is lehet a visszaesés, mint 2009 első negyedében.

2009 áprilisában a hazai ipari termelés 27,1%-kal csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva, a munkanaphatástól megtisztított adatok pedig 25,3%-os visszaesést mutatnak. Ezzel a márciusi – jelentősen kisebb csökkenést mutató - adatok után áprilisban a termelési adatok ismét a februárihoz hasonló mértékben csökkentek, sőt a belföldi értékesítés csökkenése az akkorinál 10 százalékponttal nagyobb mértékű. A termelés volumene az év első négy hónapjában 23,5%-kal alacsonyabb volt, mint az előző év azonos időszakában. 2009 első négy hónapjában az exportkereslet drasztikus visszaesése következtében az ipari export 27,3%-kal, áprilisban pedig 30,8%-kal esett vissza az előző év azonos időszakához képest. Az ipar áprilisi belföldi értékesítése 20,8%-kal csökkent 2008 azonos időszakához képest. 2009 áprilisában a feldolgozóipar termelése 2008 azonos hónapjához viszonyítva jelentősen, 28,2%-kal mérséklődött, az energiaipar kibocsátása pedig 19,7%-kal volt alacsonyabb, mint az előző év azonos időszakában. Ez a visszaesés egyrészt a gazdasági válsággal összefüggő lecsökkent energiaigénnyel, másrészt a tavalyinál enyhébb időjárással magyarázható. 2008 első négy hónapjához képest 2009 első négy hónapjában az ipari termelés Magyarország minden régiójában visszaesett. Hasonlóan az előző hónapokhoz, a legnagyobb mértékű volumencsökkenést a Közép-Dunántúlon (32,9%) regisztrálták.

Az építőipar termelése áprilisban 8,4%-kal csökkent, az év első négy hónapjában pedig 5,7%-kal az előző év azonos időszakához viszonyítva.

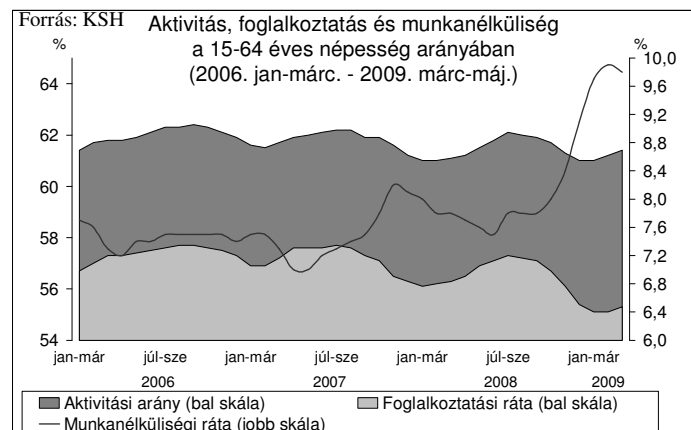
2009 áprilisában folytatódott és gyorsult a kiskereskedelmi forgalom volumenének 2007 áprilisa óta tartó csökkenése, volumene 4,1%-kal volt alacsonyabb, mint tavaly áprilisban. A naptárhatástól megtisztított adatok alapján 2009 első négy hónapjában az eladott mennyiség 3,4%-kal volt kevesebb, mint 2008 azonos időszakában.

A külkereskedelmi termékforgalom az év negyedik hónapjában is csökkent, az első becslés alapján az export és az import euróban kifejezett értéke 29%-kal illetve 35%-kal volt kevesebb a 2008 áprilisánál. A január és április közti hónapok együttes exportja és importja 27%-kal illetve 30%-kal maradt el az előző év azonos időszakában mértől. A márciusi enyhe javuláshoz képest ez az eredmény ismét az év első két hónapjában tapasztaltnál hasonló kedvezőtlen képet fest a külkereskedelem helyzetéről, vagyis a márciusi javulás nem jelenti kedvezőbb folyamatok beindulását.

2009 januárja és áprilisa között a költségvetési szférában 716 ezer fő, a versenyszférában pedig mintegy 1 millió 864 ezer fő dolgozott. Ez a foglalkoztatottak 3,8%-os csökkenését jelenti az előző év azonos időszakához képest. A költségvetés által finanszírozott közfoglalkoztatás kiterjedtségének növekedése miatt a költségvetési szférában kisebb mértékű létszámfogyás (0,4%) következett be, mint a versenyszférában (5,4%). A teljes munkaidőben alkalmazásban állók átlagos bruttó keresete 196 900 Ft volt, ezen belül a vállalkozásoknál dolgozóké 195 200 Ft-ot, a költségvetési szervezeteknél alkalmazásban állóké pedig 204 300 Ft-ot ért el. Nemzetgazdasági szinten a bruttó keresetek 1,1%-kal voltak magasabbak, mint az előző év január-áprilisában. Ezen belül a versenyszférában 4,9%-kal növekedtek az átlagkeresetek, a költségvetés területén pedig – a tizenharmadik havi illetmény kifizetési szabályainak változása miatt – 7,5%-kal maradtak el az előző évitől. Az energiaipar, az ingatlanügyletek, az építőipar és a szállítási-raktározás keresetei múlták felül átlagfeletti mértékben az előző év január-áprilisi kereseteit. Nemzetgazdasági szinten az átlagos nettó kereset 121 200 Ft-nak felelt meg, ezen belül a fizikai foglalkozásúaké 89 200 Ft, a szellemi foglalkozásúaké pedig 153 900 Ft volt. A nettó kereset így átlagosan 0,8%-kal volt magasabb az előző évinél; ezen belül a versenyszférában 3,5 %-os növekedés, a költségvetési szervezeteknél pedig 5,8%-os csökkenés jelentkezett. A reálkereset a versenyszférában 0,4%-kal emelkedett, a költségvetési szférában pedig (döntően a tizenharmadik havi juttatás kifizetésének változása miatt) 8,6%-kal csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva.

A 2009. március-májusi időszakban a munkaerőpiac folyamatai közel ugyanúgy alakultak, mint a megelőző, február-áprilisi időszakban, ami az elmúlt egy év folyamán megfigyelhető folyamatos romláshoz képest kedvező eredménynek mondható. A 15–64 éves korosztályban a foglalkoztatottak száma 3 millió 748 ezer fő volt, ami az egy évvel korábbtól 79 ezer fővel maradt el. A foglalkoztatási ráta az elmúlt egy év azonos időszakához viszonyítva 1 százalékponttal, 55,3%-ra csökkent. A munkanélküliek létszáma – a 15–64 éves népességben belül – az egy évvel azelőttihez képest 88 ezer fővel, 409 ezer főre növekedett. A munkanélküliségi ráta egy év alatt 7,8%-ról 9,8%-ra emelkedett, viszont az előző – február-áprilisi – időszakhoz képest 0,1 százalékponttal csökkent. Javulást a

munkanélküliségi rátában legutóbb a 2008. május-júliusi időszakban figyelhattunk meg. A tartósan (legalább egy éve) munkanélküliek aránya 6,2 százalékponttal mérséklődött (42,2%-ra) az előző évihez képest, de ezt elsősorban a munkanélküli státusba kerülők számának növekedése okozta.

Forrás: KSH, www.portfolio.hu, www.vg.hu, www.origo.hu

Nemzetközi tendenciák

A müncheni Ifo gazdaságkutató intézet német iparra és kereskedelemre vonatkozó bizalmi indexének értéke – az áprilisi és májusi eredményhez hasonlóan - 2009 júniusában ismét javulást mutatott. A kedvező eredményt a következő fél évre vonatkozó üzleti várakozások pesszimizmusának további csökkenése okozta. A jelenlegi üzleti helyzet megítélése ezzel szemben nem javult, hasonlóan kedvezőtlen, mint az elmúlt hónapokban. Az Ifo elemzői úgy vélik, hogy ezek az eredmények a német gazdaság fokozatos stabilizálódására utalnak.

A francia statisztikai hivatal (INSEE) júniusi adatfelvételének eredményei szerint a francia ipar helyzete némi javulást mutat. Az INSEE üzleti bizalmi indexének értéke már harmadik egymást követő hónapban emelkedik, de még mindig jóval hosszú távú átlagos értéke alatt van. Az elemzők szerint a következő hónapokban a májusihoz hasonló mértékű árcsökkenés várható a vállalatok részéről.

Az Európai Unió gazdasága

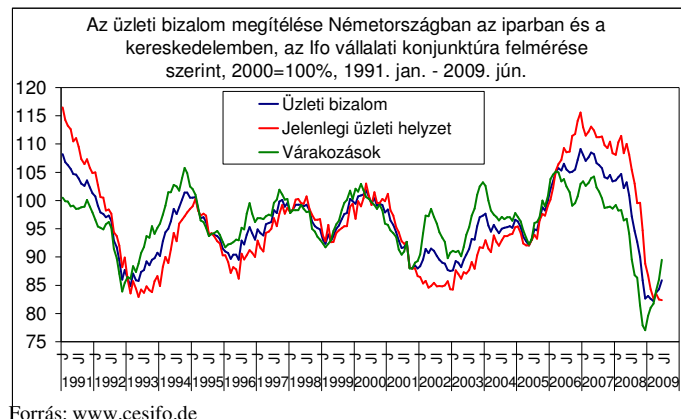
A müncheni Ifo gazdaságkutató intézet német iparra és kereskedelemre vonatkozó bizalmi indexe 2009 júniusában - a májusi eredményhez hasonlóan - ismét javulást mutatott. A kedvező eredmény oka azonban kizárólag abban rejlik, hogy a következő hat hónap üzleti várakozásaira vonatkozó pesszimizmus tovább csökkent a vállalatok körében. A jelenlegi üzleti helyzet megítélése ezzel szemben nem változott: a megkérdezett vállalatvezetők közel ugyanolyan arányban elégedetlenek, mint májusban. Ennek megfelelően folytatódott az a 2009 áprilisa óta megfigyelhető folyamat, hogy a vállalatok várakozásai egyre kedvezőbb képet mutatnak jelenlegi üzleti helyzetük értékeléséhez képest. Ez az áprilisi eredmények előtt legutóbb 2006 februárjában volt megfigyelhető. Az Ifo elemzői úgy vélik, hogy az eredmények összességében a német gazdaság fokozatos stabilizálódására utalnak.

Az ipari vállalkozások körében növekedett júniusban az üzleti bizalom. A megkérdezett cégek jelenlegi üzleti helyzetüket nem találják annyira kedvezőtlennek, mint májusban, ugyanakkor még mindig meglehetősen elégedetlenek azzal. A következő fél évre vonatkozó várakozások némi javulást mutatnak: kevesebb cégvezető számít üzleti helyzetere romlására, mint májusban. A megkérdezettek várakozásai szerint exportjuk volumene kevésbé fog csökkenni, mint a korábbi hónapokban. A vállalkozások foglalkoztatási tervei valamivel optimistábbak, mint az elmúlt hónapban, de még mindig létszámcsökkentési szándékot jeleznek.

A kis- és nagykereskedelemben a bizalmi index értéke ismét emelkedett. Ez mindkét szektorban a következő fél évre vonatkozó kilátások jelentős javulásának köszönhető. Jelenlegi üzleti helyzetüket azonban a kis- és nagykereskedők is kedvezőtlenebbnek ítélik meg, mint májusban.

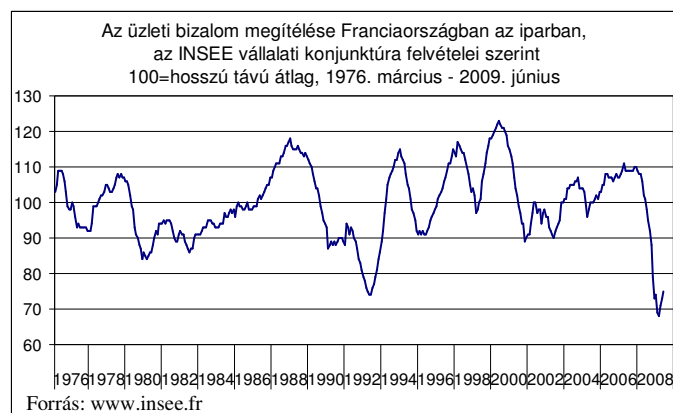
Az építőipar területén működő vállalatok körében változatlan maradt a bizalmi index értéke. Jelenlegi helyzetüket rosszabbnak látják, mint az elmúlt hónapban, a következő hat hónapra vonatkozó várakozásaik azonban kissé javultak.

Forrás: Ifo (<http://www.cesifo-group.de>)

A francia statisztikai hivatal (INSEE) júniusi felmérése alapján a megkérdezett vállalatvezetők véleménye szerint a francia ipar helyzete némi javulást mutat. Az INSEE üzleti bizalmi indexének értéke már a harmadik egymást követő hónapban emelkedik, de még mindig jóval hosszú távú átlagos értéke alatt található. Az ipari vállalatok vezetői úgy látják, hogy termelésük csökkenésének üteme ismét enyhült valamelyest júniusban. A késztermék-készletek volumene csökkent, és a vállalatvezetők megítélése szerint a közeljövőben hosszútávú átlagos értéke alá fog süllyedni. Ugyanakkor a megkérdezettek úgy látják, hogy hazai és külföldi megrendeléseik még mindig alig bővülnek. A vállalatvezetők várakozásai szerint kibocsátásuk csökkenése a következő hónapokban is folytatódni fog, bár lassuló ütemben. Az általános gazdasági kilátásokat jellemző index – amely a válaszadók általános ipari aktivitásra vonatkozó véleményét tükrözi – továbbra is javuló tendenciát mutat, de még így is a negatív tartományban maradt. A vállalatvezetők várakozásai szerint árait a májusival megegyező mértékben fogják csökkenteni.

Forrás: INSEE (<http://www.insee.fr>)

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az
 alábbiak szerint hivatkozzon:
 MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató,
 2009 / június, Budapest,
 2009-07-02